

eder biçimde yeniden üretilerek anlamsal atıflara konu edilmektedir. Yapılan çevirilerde bu sorun olabildiği kadar aşılıma çalışılsa da söz dizimi (sentaks) ve anlambilimsel (semantik) açıdan birçok sorunla karşılaşmaktadır.

Bu sorunları aşabilmek adına Kent Çalışmaları ve Planlama alanlarının temel metinleri ile güncel kavramsal dağarcığı bir arada değerlendiren bazı çalışmaların Türkçeye çevrilmesi için çaba harcanması daha da önemli hale gelmektedir. Bu sebeple Kent Çalışmaları ve Planlama Yazınında son yıllarda üretilen en önemli kavramları

derleyen, Taylor ve Lang'ın "Yeninin Şoku: Son Zamanlardaki Kentsel Değişimi Betimleyen 100 Kavram" başlıklı makalesini çevirerek bir tartışma zemini ve ortaklaşma yaratılmaya çalışılacaktır. Bu ortaklaşmanın planlamanın temel kavramlarının Türkçeye çevrilmesinin tartışıldığı bir zemin için başlangıç noktası oluşturması arzu edilmektedir. Çevirinin içerisindeki kavramların karşılıklarının tam anlamıyla doğruluğu tartışılabilirse de makalede kullanılan kaynakça bile başlı başına bir katkı niteliği taşımakta olduğu düşünülmektedir.

Yeninin Şoku: Son Zamanlardaki Kentsel Değişimi Betimleyen 100 Kavram

P. J. TAYLOR ve R. E. LANG

Environment and Planning A, 36 (6), (2004), 951-958.

Çeviren: Dr. Savaş Zafer ŞAHİN

Derinden Sarsan Sosyal Bilimler

'Yeninin şoku' ifadesi görsel sanatlardaki değişimin betimleyicisi olarak kullanılmakta olup bilhassa modernleşme hareketiyle ilişkilidir (Hughes, 1991). Sosyal bilimlerin içerikleri bakımından hızlı değişimler karşısında daha az savunmasız değillerse de bu ifade tercih edilerek "paradigma değişikliklerine" göndermede bulunmak amaçlanmaktadır. Bu da, doğal bilimlerin bunların "bilimsel devrimler" tarafından belirli aralıklarla kesintiye uğratılan istikrarlı 'normal bilim' dönemleri ile yakınlık kurmayı sağlamaktadır. Sürecin alternatif paradigmlar ve bunların bilimsel temelleri etrafında dönüp dolaşması bakımından bu model muhafazakârdır. Oysaki 'Yeninin Şoku'nun etkileri sürekli bir çözümlemeyle sonuçlanabilecek yeni bir istikrar yaratmak yerine daha az muhafazakâr olabilir. Bu kısa bildiride beşeri bilimlerdeki değişim modelinin sosyal bilimlerin için önceden kabul edildiğinden daha uygun olduğu fikrini ele aldık. Her şeyden öte, sosyal ve beşeri bilimlerin ortak bir 'modern konu'yu yani 'sürekli bir bozunma kargaşası'nı paylaşmaktadırlar (Berman, 1988:15).

Sosyal bilimlerde son zamanlardaki hızlı değişimin tespiti kolaydır: son birkaç on yıldır şu'nun -sonrası ya da bu'nun- sonrası bolluğuna boğazımıza kadar battık. Bunlar, sosyal bilim disiplinlerinin kuramsal, bilgi kuramı ve varlık bilimine göre eleştirilerine dayalı genel kapsayıcı entelektüel değişimlerin tanımlayıcılarıdır. Kabaca söylemek gerekirse, sosyal bilimlerin büyük oranda yirminci yüzyılın ilk yarısında kurumsallaşmış, üçüncü çeyreğinde serpilmiş ve dördüncü çeyreğinde krize girmiştir. Eleştirinin ve değişimin bu yüksek düzeyi önemlidir ancak, sürekli değişen konuları yakalamaya çalışan gündelik sosyal bilimlerin pratiğinin mücadelesi kadar değil. Ellerini taşın altına koyan sosyal bilimciler inandırıcı tanımlamalar yapabilmek için ilgilendikleri konuları sürekli yeniden kavramsallaştırmaya zorlanmaktadırlar. Bizim ilgilendiğimiz konu da işte bu görgül araştırmadır. Özellikle, kentlere ilişkin Anglo-Amerikan tanımlamaların kent çalışmalarının ilgi alanındaki devasa değişikliklerle nasıl başa çıktığını gözden geçirdik.

Kent çalışmaları, yirminci yüzyılın ortalarında, hareketli bir araştırma alanı olarak kuruldu. Kentlerin ele alınışı ilgi alanının ikiye ayrılması ile görece olarak açık ve anlaşılır kabul edilebilirdi: kentlerin içyapıları ve kentlerin dış ilişkileri. Her ikisi de -sırasıyla, arazi kullanımı mesafe modelleri ve merkezi alan kademelenme modelleriyle- modellendi, ama araştırmaların çoğunluğunun belirli kentler için görgül örüntüleri saptamaya çalışan somut bir doğası vardı (ör: sanayi ekolojisi ve etki alanı çalışmaları). Bu çalışmaların genellemeleri iki temel kavramsal veriyi sağlamak üzere genel geçer modellerle ilişkilendirildi. Birinci olarak, kentler en dışta ağırlıklı olarak konut kullanımındaki banliyöler olmak üzere çok farklı sektör ve bölgeler tarafından çevrelenen merkezi iş alanı etrafında örgütlenmektedir. İkinci olarak, kentler arası ilişkiler ulusal kentsel kademelenmeler şeklinde yapılmış ulusal kentsel sistemler olarak örgütlenmektedir. Şehirciliğin bu iki yanı Berry'nin (1964) 'Kentler Sistemi İçerisinde Sistem Olarak Kentler' çalışması içinde mükemmel bir şekilde bir araya getirilmiştir. Ancak, bu akla yatkın bileşimin kent coğrafya kitapları yoluyla sistemeleştirilip yaygınlaştırılmasının üzerinden çok geçmeden her iki kentsel örüntü de değişmeye başlamıştır: ekonomik özeksizleşme süreci aile yaşamının yaşam ideali olan banliyönün başka bir şeye kökten dönüşmesi anlamına gelirken; ekonomik küreselleşme süreçleri kentler arası ilişkilerin ulusal kentsel kademelenmelerden başka bir şeye kökten dönüşmesi anlamına gelmektedir. Biz bu 'başka şeyler'le ilgileniyoruz. Bu değişiklikler ilk gözlemlenmeye başladığından bu yana kadar geçen on yıllardır görgül araştırmacılar meydana çıkan yeni kentsel örüntüleri isimlendirme sorunu ile uğraşıyorlar. Bu süreçte eski alışlageldik kent çalışmalarının kavramsal berraklığı tarih içinde kaybolmuş, eşdeğer bir berraklık yerini almamıştır. Dolayısıyla ortada kavramsal bir bozunma var gibi gözükmektedir.

Son Zamanlardaki Kentsel Değişimi Tanımlamanın 100 Yolu

Tablo 1'de yeni metropoliten biçimleri ve kentler arası yeni ilişkileri tanımlamak için kullanılan iki sözcük dağarcığı listesi derledik. Her biri için 50 örnek bulmak kendi başına zahmetli bir iş değildi;

listelerin kati olarak kapsayıcı olmalarına niyetlenilmedi. Basitçe bu tablonun asıl önemi boyutundan kaynaklanıyor. İlgili yazında yakın tarihli kentsel değişimi tanımlamanın en az 100 şeklinin (yolunun) olduğu gerçeği dikkate değer bir bulgudur. Kuşkusuz bazı kavramlar diğerlerinden daha etkili olmuşlardır -A listesi için "kenar kent"i ve B listesi için de "dünya kent kademelenmesi"- ve isimlerdeki hızla çoğalmanın bir kısmı bu önde gelen kavramları çevreleyen tartışmalardan kaynaklanmaktadır. Ancak, bu hikâyenin sadece küçük bir kısmını oluşturuyor. Yeni şehircilikte mekânsal olarak neyin olup bittiğini yakalamak için metaforları ve benzetimleri kullanmada yaratıcı hayal gücü iş başındadır (gökada/gökadaya ilişkin, takımda, dingil çivisi gibi).

A listesinde yazarların yakalamaya çalıştıkları ana unsur kentsel işlevlerin en başta "ofislerin banliyöleşmesi" bağlamında mekânsal saçılımıdır. Dolayısıyla 'banliyö' ve 'banliyöye ait' terimleri kullanılmaya devam etmiştir (8 kez). Ancak bu süreç basit bir saçılımdan çok daha karmaşıktır ve özeksizleşme belli bir düzeyde yeniden merkezileşmeyi içermektedir. Bundan dolayı 'kent' 12 kez, 'şehir merkezi' 3 kez ve "merkez" iki kez gözükmektedir. Yaşanan hadisenin dışı doğru yayılmacı doğası 'bölgesel'in iki kez kullanımında buna ek olarak hem 'taşma', 'yayılma', 'gizlenme' hem de alelade 'dıştaki' gibi bir dizi terimin dışarı doğru yayılmaya işaret etmek için kullanımına yansımıştır. Yeni biçimlerin 'Antikent', 'dışındankent' ve 'dışarıdakent'teki gibi hem de 'kırsallaştırılmış kent' ve 'kentsel köy' örneklerinde olduğu gibi 'genellikle karşıt oldukları düşünülen unsurları bir araya getirerek geleneksel kentin varlığını olumsuzladığının göstergeleri vardır. Bu bize bu kavramsallaştırmaların siyasal bir vakum içinde anlaşılmadığını hatırlatmaktadır: tartışmalar huzursuzkent, çöküntükent gibi küçültücü isimlendirmelerde de kendini göstermektedir. A listesinin ilk başlardaki halinin daha ayrıntılı bir tartışması için Lang'a (2003:30-36) bakınız.

B listesinde tanımlanan iki anahtar unsur bulunmaktadır: ilk olarak, etkinliklerin yeni ölçeği ve ikinci olarak, kentler arası ilişkilerin aldığı biçim. İlki açısından 19 kullanımla "küresel" en çok bilinen sözcüktür ve 17 kullanımla "dünya" tarafından takip edilmektedir. Sassen'in (1991)

'küresel'in 'dünya'dan aşkın olduğunu özenli bir şekilde gerekçelendirmesine rağmen literatürün büyük bir kısmında bu iki terim birbirinin yerine kullanılmaktadır (ör: King, 1990)

Tahmin edilebileceği gibi bu çerçevede 'uluslararası/uluslararası olarak' yaygın kullanım bulmamış (5 defa); 'ulus aşırı' (3 defa), 'dünya çapında' (2 defa), 'sınır aşırı' ve 'gezegensel'in (her biri birer defa) uluslararası karşıtı ifadelerin bileşimi tarafından sayıca geride bırakılmıştır. Ortaya çıkan ilişkiler bakımından ulusal ölçeğe egemen 'sistem' ve 'kademelenme' biçimleri yeni ölçekte de ortak isimler olarak kalmıştır (sistem 15, kademelenme 6 defa geçmektedir) ama 'ilişkiler ağı' 15 defa kullanımıyla 'sistem'e eklenmiştir. Bunlara ek olarak kentlerin nasıl ilişkilendikleri üzerine geleneksel sistem/kademelenme uzlaşmasının ötesine geçen başka terimler de bulunmaktadır: şebeke (üç defa geçmiş), ağ, zincir ve matrisler (her biri birer defa). Her iki listede de bazı eski terimlerin geri dönüşümü (ör: banliyöye ait ve kademelenme) ve ek olarak yeni koşulları tanımlamanın bazı taze ve yenilikçi yolları bulunmaktadır. Peki, ama bu kadar fazla yeni kavram neyin nesi?

Kavramların Birdenbire Çoğalması Ne Anlama Geliyor?

Sözcük dağarcığındaki bu hızlı çoğalmayı anlamayı denemek kolay bir husus değildir. Yazarların nakletmeye çalıştıkları değişen kentsel koşulların yanı sıra sosyal bilimlerin kendisinde ortaya çıkan tesadüfi değişimler bulunmaktadır. Yine de işe basit bir iddia ile başlayabiliriz: genelde terimlerdeki çeşitlilik anlambilimin gereksiz konularından birisi değildir. Diğer bir deyişle örneğin 'dünya kentlerinin ağı' 'dünya kent ağı'ndan farklı bir anlama gelmektedir ve '-nin' takısının yeri sırasıyla dünya kenti oluşumuna ve dünya kentlerinin ağ oluşumuna ilişkin farklı kuramlara işaret etmektedir.

Kabaca anlatmak gerekirse tablo 1'deki terim kalabalığının önüne geçmenin iki yolu vardır. Birincisi çeşitliliği övmektir: dünya, özellikle de kentsel dünya doğası gereği karman çormandır ve dolayısıyla muhtelif yollarla tanımlanmak zorunda olduğu kabul edilmelidir. Diğeri de çağdaş kent çalışmalarında bayağı tutarsız

düşüncenin bulunduğundan şüphelenmektir. Kavramsal bozunmanın belli bir düzeyi beklenbilir ama kavram ardına kavram icadı kentlerimizin içinde ve birbirlerinin arasında olup bitenlerin inandırıcı bir açıklamasını sağlamakta zorlanmaktadır. Okuyucular bizim ikinci grup yorumculardan olduğumuzu zannedebilirler. Bir nesil öncesinin 'kesinliklerine' istesek bile geri dönemeyeceğimizi ancak, yeni şehirciliğin mekânsallığını anlayabilmek için de muhtemelen yüz yeni kavramdan daha fazlasına ihtiyacımız olduğunu düşünüyoruz. Yeni kavramlar icat etmek her zaman ilgi çekicidir ama eklenen kavramlar aydınlatmaktan çok kafa karıştırıyorsa da bunun bir sınırı olmalıdır.

Kaynakça

Alger C F, 1990, "The world relations of cities: closing the gap between social science paradigms and everyday human experience" *International Studies Quarterly* 34 493-518.

Amin A, Thrift N, 1992, "Neo-marshallian nodes in global networks" *International Journal of Urban and Regional Research* 16 571-587.

Amin A, Thrift N, 2002 *Cities* (Polity, Cambridge).

Baerwald T, 1978, "Emergence of a new 'downtown'" *Geographical Review* 68 309-318.

Baerwald T, 1982, "land use change in suburban clusters and corridors" *Transport Research Record* 861 7-12.

Baerwald T, 1983, "Major diversified centers in Midwestern metropolises" *Conference Paper, West Lakes Division of the Association of American Geographers*.

Baldassare M, 1986 *Trouble in Paradise: the Suburban Transformation of America* (Columbia University Press, New York).

Baldassare M, Katz C, 1987, "Disurbia emerges as the successor to suburbia" *Newsday* 14 August, page 1.

Berman M, 1988 *All that is Solid melts into Air* (Penguin, New York).

Berry B J L, 1964, "Cities as systems within systems of cities" *Papers of the Regional Science Association* 13 147-163.

- Blakely E J, 1992, "Shaping the American Dream" Working Paper 558, Institute of Urban and Regional Development, University of California-Berkeley.
- Breckenfeld G, 1972, "'Downtown' has fled to the suburbs" *Fortune* October, pages 80-87, 158, 162.
- Brooks D, 2002, "Patio man and the sprawl people", *Weekly Standard* 12 August, pages 19-29.
- Brotchie J, Batty M, Blakely E, Hall P, Newton P, 1998 *Cities in Competition* (Longman Australia, Melbourne).
- Calthorpe P, Fulton, W, 2000 *The Regional City: Planning for the End of Sprawl* (Island Press, New York).
- Camagni R P, 1993, "From city hierarchy to city network" in *Structure and Change in the Space Economy* Ed T R Lakshmanan, P Nijkamp (Springer-Verlag, Berlin).
- Castells M, 1993, "European cities, the informational society, and the global economy" *Tijdschrift voor Economische en Sociale Geografie* 84 247-257.
- Castells M, 1996 *The Rise of Network Society* (Blackwell, Oxford).
- Cevero R, 1986, "Unlocking suburban gridlock" *Journal of the American Planning Association* 52 389-406.
- Cevero R, 1989 *America's Suburban Center: the Land Use Transportation Link* (Unwin, Boston).
- Chase-Dunn C, 1985, "The system of world cities, AD 800-1975" in *Urbanization in the World-Economy* Ed M Timberlake (Academic Press, New York) pp 269-292.
- Church G, 1987, "The boom towns" *Time* 15 June, pages 14-17.
- Clark D, 1996 *Urban World/Global City* (Routledge, London).
- Daniels P W, 1985 *Service Industries: a Geographical Appraisal* (Methuen, New York).
- Doherty J C, 1984 *Growth Management in Countrified Cities* (Vert Million Press, Alexandria, VA).
- El Shakhs S, Shoshkes E, 1998, "Islamic cities in the world system" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 228-269.
- Erickson R A, Gentry M 1985, "Suburban nucleations" *Geographical review* 75 19-31.
- Freestone R, Murphy P, 1998, "Metropolitan restructuring and suburban employment centers" *Journal of the American Planning Association* 64 286-296.
- Friedmann J, 1986, "The world city hypothesis" *Development and Change* 17 69-83.
- Fishman R, 1987 *Bourgeois Utopias: the Rise and Fall of Suburbia* (Basic Books, New York).
- Fishman R, 1990, "America's new city: megalopolis unbound" *Wilson Quarterly* 14 24-45.
- Gappert G, 1989, "Global thinking and urban planning" in *Cities in a Global Society* Ed R V Knight, G Gappert (Sage, Newbury Park CA) pp. 305-311.
- Garreau J, 1991 *Edge City: Life on the New Frontier* (Doubleday, New York).
- Gillham O, 2002 *The Limitless City: a Primer on the Urban Sprawl Debate* (Island Press, Washington DC).
- Goddard J B, 1995, "Technology, corporate hierarchy and urban hierarchies in the new Europe" in J Brotchie et al *Cities in Competition* (Longman Australia, Melbourne).
- Goldberger P, 1987, "When suburban sprawl meets upward mobility" *New York Times* 26 July, Section 2, pages 1, 30.
- Gordon P, Richardson, H W, 1996, "Beyond polycentricity; the dispersed metropolis, Los Angeles, 1970-1990" *Journal of the American Planning Association* 62 285-289.
- Graham S, Marvin S, 1996 *Telecommunications and the City* (Routledge, London).
- Hall P. 1995, "Towards a general urban theory" in J Brotchie et al *Cities in Competition* (Longman Australia, Melbourne).
- Harper R, 199, "A new world force: the global network of major metropolitan management centers" in *Dynamic Transformation* Ed G Lim, G Lee (Consortium of Development Studies, Urbana, IL) pp 29-35.
- Hartshorn T A, Muller P, 1986 *Suburban Business Centers* (Association of American Geographers, Washington DC).

- Hartshorn T A, Muller P, 1989, "Suburban downtowns and the transformation of Metropolitan Atlanta's business landscape" *Urban Geography* 10 375-379.
- Herbers J, 1986 *The New Heartland* (Times Books, New York).
- Honjo M, 1998, "The growth of Tokyo as a world city" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 109-131.
- Hughes, J W, Sternlieb G, 1986, "The suburban growth corridors" *American Demographics* 8 34-37.
- Hughes R, 1991 *The Shock of the New* (Thames and Hudson, London).
- Huth M J, 1983, "Towards a multi-nodal urban structure" *Transportation Quarterly* 37 245-262.
- Hutton T A, Davis H C, 1985, "The role of office location in regional town center planning and metropolitan multinucleation" *Canadian Journal of regional Science* Spring 17-34.
- Huxtable A L, 1973, "An alternative to slurbs" in *The Urbanization of the Suburbs* Ed L H Masotti, J K Hadden (Sage, Beverley Hills CA).
- Katz B, 2001, "Welcome to the 'Exit Ramp' economy" *Boston Globe* 13 May, page A18.
- King A D, 1990a *Global Cities* (Routledge, London).
- King A D, 1990b *Urbanism, Colonialism and the World-Economy* (Routledge, London).
- Knight R V, 1989, "City building in a global society" in *Cities in a Global Society* Ed R V Knight, G Gappert (Sage, Newbury Park, CA).
- Knox P L, 2002, "The packaged landscape of postsuburban America" Working Paper 91-5, Center for Urban and Regional Studies, Virginia Tech, Blacksburg, VA.
- Kunzmann K R, 1998, "World city regions in Europe" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 37-75.
- Lang R E, 2003 *Edgeless Cities* (Brookings Institution Press, Washington, DC).
- Lang R E, Simmons P A, 2001, "Boomburbs: the emergence of large, fast-growing cities in the US", in *Redefining Cities and Suburbs: Evidence from Census 2000* Ed. B Katz, Lang R E (Brookings Institution Press, Washington DC) pp 51-62.
- Lang R E, Simmons P A, 2003, "Edge counties: metropolitan growth engines", *Census Note Series*, Fannie May Foundation, Washington DC and Metropolitan Institute at Virginia Tech, Alexandria, VA.
- Leinberger C B, 1984, "New shape of cities will impact corporate locations" *National real estate Investor* 26 (14) 40,140.
- Leinberger C B, 1990, "Urban cores: development trends and real estate opportunities in the 1990s" *Urban Land* 49 31-36.
- Leinberger C B, Lockwood C, 1986, "How business is reshaping America" *Atlantic Monthly* 258 (19) 43-52.
- Lessinger J, 1987, "The case for scatteration" *Journal of the American Institute of Planners* 28 159-169.
- Lewis P F, 1983, "The galactic metropolis" in *Beyond the Urban Fringe* Ed. R H Pratt, G Macinko (University of Minnesota Press, Minneapolis).
- Lo F-C, 1994, "The impacts of current global adjustment and shifting techno-economic paradigms on the world city system" in *Mega-City Growth and the Future* Ed R Fuchs et al. (United Nations University, Tokyo).
- Lo F-C, Yeung Y-M, 1998, "Introduction" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 1-16.
- Louv R, 1985 *America II* (Penguin, New York).
- Lynch K, 1961, "The dispersed sheet, urban galaxy, and the multinucleated net" in *The Changing American Countryside* Ed E N Castle (University Press of Kansas, Lawrence) pp 39-62.
- Lyons D., Salmon S 1995, "World cities, multinational corporations, and urban hierarchy" in *World Cities in a World-Economy* Ed P L Knox, P J Taylor (Cambridge University Press, Cambridge) pp 98-114.

- Malin S R, 1988, "Serv-urbs, USA" Across the Board February, pages 23-27.
- Meyer D R, 1986, "The world system of cities: relations between international financial metropolises and South American cities" *Social Forces* 64 553-581.
- Meyer D R, 1991, "Change in the world system of metropolises: the role of business intermediaries" *Urban Geography* 12 393-416.
- Meyer D R, 1998, "World cities as financial centres" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 391-409.
- Muller P O, 1976 *Outer City: geographical Consequencies of the Urbanization if the United States*, Resource Paper for College Geography (Association of American Geographers, Washington DC).
- Orski K C, 1985, "Suburban mobility: the coming transportation crisis?" *Transportation Quarterly* 39 283-296.
- Packard V, 1972 *A Nation of Strangers* (David McKay, New York).
- Pivo G, 1990, "The net of mixed beads" *Journal of the American Planning Association* 56 457-469.
- Regional Plan Association, 1960 *Plan for Greater New York* (New York).
- Romanos M, Chifos C, Fenner T, 1989, "Emergence of metrotowns in the American metropolitan scene" in *The City of the 21st Century* Ed M C Romanos (University of Cincinnati).
- Sassen S, 1998, "The impact of the new technologies and globalization on cities" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 391-411.
- Sassen S, 1991 *The Global City* (Princeton University Press, Princeton, NJ).
- Sassen S, 1994 *Cities in a World Economy* (Pine Forge Press, Thousand Oaks, CA).
- Sassen S, 1999, "A new emergent hegemonic structure?" *Political Power and Social Theory* 13 277-89.
- Short J R, Kim Y-H, 1999 *Globalization and the City* (Longman, London).
- Simon D 1995, "The world city hypothesis: reflections from the periphery" in *World Cities in a World-Economy* Ed P L Knox, P J Taylor (Cambridge University Press, Cambridge) pp 132-55.
- Sirat M, Ghazali S, 1999 *Globalisation of Economic Activity and Third World Cities* (Utusan Publications, Kuala Lumpur).
- Smith D A, Timberlake M, 1995, "Cities in global matrices: toward a mapping of the world-system's city system" in *World Cities in a World-Economy* Ed P L Knox, P J Taylor (Cambridge University Press, Cambridge) pp 79-97.
- Smith M P, 2001 *Transnational Urbanism* (Blackwell, Oxford).
- Smith M P, Feagan J R, 1987 *The Capitalist City* (Blackwell, Oxford).
- Smith R G, 2003, "World city actor network" *Progress in Human Geography*.
- Soja E, 1997, "Inside Exopolis: scenes from Orange County", in *Variations on a Theme Park: the New American City and the End of Public Space* Ed M Sorkin (Hill and Wang, New York).
- Sternlieb G, Hughes J W, 1988 *America's New Market Geography* (Center for Urban Policy Research, New Brunswick, NJ).
- Stevens W K, 1987, "Beyond the mall: suburbs evolving into 'Outer Cities'" *New York Times* 8 November, section 3, pages 1,5.
- Taylor P J, 2001, "Specification of the world city" *Geographical Analysis* 33 181-194.
- Tolosa H C, 1998, "Rio de Janeiro as a world city" in *Globalization and the World of Large Cities* Ed F-C Lo, Y-M Yeung (United Nations University Press, Tokyo) pp. 203-227.
- Vance J E, 1964 *Geography and Urban Evolution in the San Francisco Bay Area* (Institute of Government Studies, University of California-Berkeley).
- Veltz P. 2000, "European cities in the world economy" in *Cities in Contemporary Europe* Ed A Bagnasco, P Le Galès (Cambridge University Press, Cambridge) pp 33-47.

Tablo 1. Son zamanlardaki kentsel değişimi betimleyen 100 Kavram

	A. Metropoliten Biçime verilen isimler		B. Kentler Arası yeni ilişkilere verilen isimler
1	Anticity: Antikent	1	Archipelago economy: Takimada Ekonomisi
2	Boomburb: Patlayankent	2	Chain of metropolitan areas: Metropoliten Alanlar Zinciri
3	Cities a la carte: Menüden seçilen kentler	3	Cities in global matrices: Küresel Matrislerde Kentler
4	Concentrated decentralization: Yoğunlaşmış özeksizleşme	4	Cross-border network of global cities: Küresel kentlerin sınır aşırı ağı
5	Countrified city: Taşralştırılmış kent	5	Functional world city system: İşlevsel Dünya Kent Sistemi
6	Disurb: Zıtkent	6	Global city network: Küresel kent ağı
7	Edge city: Kenarkent	7	Global city system: Küresel Kent Sistemi
8	Edge county: Kenar ilçe	8	Global competition among cities: Kentler arasında küresel Rekabet
9	Edgeless city: Kenarsız kent	9	Global grid of cities: Küresel Kentler Şebekesi
10	Exit ramp economy: Çıkış rampası ekonomisi	10	Global metropolitanism: Küresel Metropolcülük
11	Exopolis: Dışındankent	11	Global network of cities: Kentlerin Küresel Ağı
12	Galactic city: Gökada Kent	12	Global network of financial centers: Finans merkezlerinin küresel ağı
13	Limitless city: Hadsiz Kent	13	Global network of major metropolitan management centers: Ana metropoliten işletme merkezlerinin küresel ağı
14	Major diversified center: Ana Çeşitlenmiş Merkez	14	Global network of nodes and hubs: Düğüm ve göbeklerin küresel ağı
15	Megacenter: Devasamerkez	15	Global system of cities: Kentlerin küresel sistemi
16	Megacounty: Devasailçe	16	Global urban hierarchy: Küresel kentsel kademelenme
17	Megalopolis unbound: Zaptedilemeyen Megalopolis	17	Global urban network: Küresel kentsel ağ
18	Metropolitan-level core: Metropoliten düzey merkez	18	Global urban system: Küresel Kentsel Sistem
19	Metropolitan suburb: Metropoliten banliyö	19	Global web of cities: Küresel kentler dokuması
20	Metrotown: Metrokent	20	Hierarchical global system of urban places: Kentsel yerlerin kademelenmiş küresel sistemi
21	Mini-city: Ufacık-kent	21	International global-local Networks: Uluslar arası küresel-yerel ağlar
22	Mini-downtown: Mini kent merkezi	22	International hierarchy of cities: Kentlerin uluslar arası kademelenmesi
23	Multicentered net: Çok merkezli ağ	23	International systems of interlinked cities: Bağlantılı kentlerin uluslararası sistemleri
24	Net of mixed beads: Karışık boncuk ağı	24	International urban system: Uluslararası kentsel sistem
25	New downtown: Yeni Kent Merkezi	25	Internationally networked urban spaces: Uluslar arası ağlaştırılmış kentsel mekânlar
26	Outer city: Dıştaki Kent	26	Lynchpins in the spatial organization of the world: Dünya ekonomisinin mekânsal organizasyonunun dingil çivileri economy?
27	Outtown: Dışarıdakent	27	Metropolitan hierarchy exercised throughout the world: Dünyanın her yerinde icra edilen metropoliten kademelenme
28	Penturbia: Kapanaksılmışkent	28	Neo-Marshallian nodes in global Networks: Küresel ağlarda yeni-Marşalcı Düğümler
29	Regional city: Bölgesel kent	29	Network of world cities: Dünya kentlerinin ağı
30	Regional town center: Bölgesel Kent Merkezi	30	Nodal centres of the new global economy: Yeni küresel ekonominin düğüm merkezleri
31	Rururbia: Kırkent	31	Nodes in global networks of institutional arrangements: Kurumsal düzenlemelerin küresel ağındaki düğümler
32	Servurb: Hizmetkent	32	Planetary urban Networks: Gezegenel kentsel ağlar
33	Slurbs: Çöküntükent	33	System of major world cities: Başlıca dünya kentlerinin sistemi
34	Spillover city: Taşkın kent	34	System of world cities: Dünya kentleri sistemi
35	Spread city: Yaygın kent	35	Transnational system of cities: Kentlerin uluslararası sistemi

36	Sprinkler city: Serpme kent	36	Transnational urban system: Ulaşımı kentsel sistem
37	Stealth city: Gizlenen Kent	37	Transnational urbanism: Ulaşımın şehircilik
38	Subcenter: Altmerkez	38	World city actor network: Dünya kent oyuncularını ağı
39	Suburban business center: Banliyö İş Merkezi	39	World city hierarchy: Dünya kent kademelenmesi
40	Suburban downtown: Banliyöünün Kent Merkezi	40	World city network: Dünya kent ağı
41	Suburban employment center: Banliyöünün İstihdam merkezi	41	World city system: Dünya kent sistemi
42	Suburban freeway corridor: Banliyöünün otoyol koridoru	42	World hierarchy of financial centres: Finans merkezlerinin dünya kademelenmesi
43	Suburban growth corridor: Banliyö büyüme koridoru	43	World relations of cities: Kentlerin dünya ilişkileri
44	Suburban nucleation: Banliyö çekirdeklenmesi	44	World system of cities: Kentlerin dünya sistemi
45	Technoburb: Teknobanliyö	45	World system of metropolises: Metropolilerin dünya sistemi
46	The new heartland: Yurdun yeni bağı	46	World urban hierarchy: Dünya kent kademelenmesi
47	Urban core: Kentsel nüve	47	World urban system: Dünya kentsel sistemi
48	Urban galaxy: Kentsel Gökada	48	World-systems city system: Dünya-sistemlerinin kent sistemi
49	Urban realm: Kentsel Alan	49	Worldwide grid of global cities: Küresel kentlerin dünya çapındaki şebekesi
50	Urban village: Kentsel Köy	50	Worldwide grid of strategic places: Stratejik yerlerin dünya çapındaki şebekesi

A listesi kısmen Lang'dan (2003, Table 3-1) alınmıştır. Kavramların kaynakları aşağıdadır:

A: 1- Loov (1985); 2- Lang and Simmons (2003); 3- Fishman (1990); 4- Daniels (1985); 5- Doherty (1984); 6- Baldassare and Katz (1987); 7- Garreau (1991); 8- Lang (2003); 9- Lang and Simmons (2003); 10- Katz (2001); 11- Soja (1997); 12- Lewis (1983); 13- Gillham (2002); 14- Baerwald (1983), Huth (1983); 15- Orski (1985), Cervero (1986); 16- Church (1987); 17- Fishman (1990); 18- Hartshorn and Muller (1986); 19- Baldassare (1986); 20- Romanos, Schifos and Fenner (1988); 21- Breckenfeld (1972). Muller (1976); 22- Cervero (1986); 23- Lynch (1961); 24 - Pivo (1990); 25 - Baerwald (1978); 26- Muller (1976), Stevens (1987); 27- Goldberger (1987); 28- Lessinger (1987); 29- Calthorpe and Fulton (2000); 30- Hutton and Davis (1985); 31- Sternlieb and Hughes (1988); 32- Malin (1988); 33- Huxtable (1973); 34- Packard (1972); 35- Regional Plan Association (1960); 36- Brooks (2002); 37- Knox (1992); 38- Gordon and Richardson (1996); 39- Hartshorn and Muller (1986); 40- Baerwald (1982); Hartshorn and Muller (1989); 41- Cervero (1989), Freestone and Murphy (1998); 42- Baerwald (1978); 43- Hughes and Sternlieb (1986); 44- Erickson and Gentry (1985); 45- Fishman (1987); 46- Herbers (1986); 47- Lein-

berger (1990); 48- Lynch (1961); 49- Vance (1964); 50- Leinberger (1984); Leinberger and Lockwood (1986).

B: 1- Veltz (2000); 2- Amin and Thrift (2002); 3- Smith and Timberlake (1995); 4- Sassen (1999); 5- Lo and Yeung (1998); 6- Kunzmann (1998); 7- El-Shakhs and Shoshkes (1998); 8- Brothie et al. (1995); 9- Saskia (1998); 10- King (1990a); 11- Tolosa (1998), Smith and Feagin (1988); 12- Sassen (1991); 13- Harper (1990); 14- Castells (1996); 15- Hall (1995), Honjo (1998); 16- Sassen (1991); 17- Short and Kim (1999); 18- Short and Kim (1999), Simon (1995); 19- Sirat and Ghazali (1999); 20- Smith and Timberlake (1995); 21- Goddard (1995); 22- Blakely (1992); 23- Graham and Marvin (1996); 24- Lyons and Salmon (1995); 25- Graham and Marvin (1996); 26- Smith and Timberlake (1995); 27- Castells (1993); 28- Amin and Thrift (1992); 29- Campagni (1993); 30- Castells (1993); 31- Knight (1989); 32- Graham and Marvin (1996); 33- El-Shakhs and Shoshkes (1998); 34- Chase-Dunn (1985); 35- Gappert (1989); 36- Sassen (1994); 37- Smith (2001); 38- Smith (2003); 39- Friedmann (1986); 40- Taylor (2001); 41- Lo (1994); 42- Meyer (1998); 43- Alger (1990); 44- Meyer (1986); 45- Meyer (1991); 46- Clark (1996); 47- King (1990b); 48- Smith and Timberlake (1995); 49- Sassen (1998); 50- Sassen (1994).